

POGOVOR O SPOLNOSTI

prim. doc. dr. Davorina Petek, dr. med.

Kaj je spolno zdravje

- Del celotnega bio-psiho-socialnega blagostanja
- Odsotnost SPI in bolezni reprodukcije
- Nadzor nad nezaželeno nosečnostjo
- Spolno življenje brez izkoriščanja, zatiranja, zlorabe

Klinične vsebine

- Preventiva:
 - preprečevanje SPI,
 - cepljenje proti hepatitisu B, HPV
- Zgodnje odkrivanje SPI
- Obravnava spolne disfunkcije:
 - visoka prevalenca, nezdravljena, neodkrita
 - ED: marker organske ali psihiatrične bolezni
 - Iatrogeni učinek: operacije, zdravila
- Povezava z depresijo, spolno zlorabo

Temeljni vidiki komunikacije o spolnosti

- Zasebnost
- Zaupnost
- **Dovoljenje in razlaga**
- **Komunikacijske veščine**
- Stališča

Dovoljenje in razlaga

- **V sklopu splošne anamneze**
 - Spolno zdravje je pomembno, zato bolnike vedno vprašam o teh podatkih... Če se strinjate...
 - Bolnike pogosto zanima...
 - Neprimerno: normalno je, da..., ni običajno, da...
- **Usmerjene informacije o temi:** fokus na bolnikovo težavo
 - Uporaba 3 osebe (mnogi bolniki s SPO...

Psihosocialni kontekst

- Zaskrbljenost/čustvene potrebe
- V povezavi z medicinskim stanjem

- Vključuje
- Življenjske dogodke, socialne probleme, eksistencialne teme

Kako začeti pogovor

- Lahko začnete z vprašalnikom
- Pri rutinskem pregledu vprašajte o podatkih v zvezi z reprodukcijo
- Povežite kronične bolezni s seksualnim zdravjem (mnogi SB opazijo spremembe...)

Komunikacijske veščine

- Vprašajte o bolnikovih psihosocialnih problemih
- Razpoznajte skrita sporočila
- Razjasnite bolnikovo vprašanje
- Vzpodbujajte razgovor z verbalnimi in neverbalnimi vzpodbudami
- Vprašajte le potrebna vprašanja

Komunikacijske veščine

- Naučite se izražanje prilagoditi bolniku
- Izogibajte se žargonu
- Konkretno, direktno
- Varno okolje, brez obsojanja, preudarno
- V pogovoru obdržite fokus

Komunikacijske značilnosti

- Bolniki uporabljajo eufemizme, se izražajo netočno
- Odprta vprašanja, nato zaprta, preverjanje
- Uporabite nedvoumne/strokovne izraze
- Ne predvidevajte dejstev, v začetku uporabljajte splošne pojme (partner...)

5-P Anamneza

- Partners
- Practices
- Protection from STIs
- Past history of STIs
- Prevention of pregnancy

S katerimi skupinami se je težje pogovarjati

- Starejši
- Starejše ženske
- Neporočene starejše ženske
- Bolniki, ki so starostno zelo različni od zdravnika
- Bolniki iz etničnih skupin/drugih kulturoloških okolij

Ovire

- Starost/spol zdravnika
- Stališča zdravnika
- Ne-heteroseksualna spolna orientacija
- Vdiranje v zasebno sfero bolnika
- To je delo za klinične specialiste
- Pomanjkanje znanja
- Prepičanje, da spolna anamneza ni relevantna za razlog obiska
- Časovne omejitve, pomanjkanje časa